

Kan dat, leven van de kunst?

Dat kneepje klei op de juiste plek. Die penseelstreek die het maakt. Kunst is voor velen een mooi tijdverdrif. Maar als je leeft voor je kunst, hoe begin je aan een carrière, en hoe word je naast artiest ook een beetje manager?

Tekst: **Lore Collens** Foto's: **Jelle Vermeersch**

Sofie Muller
aan het werk
aan de jongen
die aan een
kapstok hangt.

Je kunt visie hebben, overstromen van het talent en toch niet uit je zolderkamer raken. En je kunt zo snel gelanceerd worden dat je opgebrand bent voor je je stempel hebt gedrukt. Vroeger kreeg een schilder een opdracht en deed z'n werk. Vandaag is er meer voor nodig om de stap te zetten van 'schilderen' naar 'een schilder zijn'. Commerciële flair, bijvoorbeeld. En een galerie die op tijd je pad kruist. Wij gingen op zoek naar do's and don'ts in een wereld die draait om gevoelens en artistiek genot, maar waar - meer dan vroeger - ook zakelijk instinct mee gemoeld is.

EEN ROOS VAN BLOED

Het sneeuwt en vriest stenen uit de grond. Maar dat is niet voldoende om het in- en uitlopen bij **Geukens & De Vil**, een galerie in hartje Antwerpen, te doen stoppen. Mensen vergapen er zich aan de nieuwste creaties van gevestigde waarden als **Koen Vanmechelen**, **Jan Fabre** en **Wim Delvoye**. Maar vreemd genoeg blijven veel mensen nog net iets langer stilstaan bij een dromerige tekening, gemaakt van rook en kaarsvet op papier. Het breekbare portret blijkt van **Sofie Muller** (36), die zich pas een paar jaar geleden ontpopte als kunstenaar. Ook **kunstliefhebber Ingrid Segers** viel voor een van haar werken. "Ik zag de *blood rose* meteen, een roos geschilderd met bloed. Een sterk symbool. Mijn man viel voor hetzelfde werk en kocht het voor mijn verjaardag", zegt ze. Het is niet de eerste keer dat ze kunst in huis haalt. Ze heeft een flink aantal werken, vooral van jonge kunstenaars. "Ik wil hen steunen in hun carrière, maar in de eerste plaats moet hun werk me raken. Mijn hart moet net iets sneller beginnen te slaan als ik ernaar kijk. Sofie Muller krijgt dat voor elkaar." Naast mooi, moet kunst voor Ingrid Segers ook goed zijn. "Het blijft een investering, en ik wil dan ook dat de kunstwerken iets waard zijn. Ook al zou ik ze niet meer willen verkopen, het geeft toch een goed gevoel als er kwaliteit tegen de muur hangt."

TALENT, LEF ÉN PERSOONLIJKHEID

Een neus hebben voor het commerciële aspect van kunst, is een belangrijke taak van galeriehouders. **Yasmine Geukens** en **Marie-Paule De Vil** studeerden allebei kunstgeschiedenis, schuimen beurzen af en weten perfect wat er leeft in de kunstwereld. "Dat dirigeert onze blik, maar uiteindelijk gaat het toch altijd om je eerste gevoel. En in de vijftien jaar dat Marie-Paule en ik samenwerken, is het nog niet één keer gebeurd dat ik iets zie zitten en zij totaal niet", zegt Yasmine. "Goede kunstenaars hebben niet alleen een flinke dosis talent nodig, maar ook de durf om de stap te zetten naar een galerie en de persoonlijk-

heid om te overleven in deze moeilijke tijden. We krijgen hopen mails van mensen die hun werk voorstellen en meestal weten we na één seconde al of het ja is of nee. Helaas is het meestal nee. Perfect een oude meester kunnen naschilderen is niet genoeg. Je moet iets eigens creëren, er moet een concept achter zitten, een drive. Je kiest er niet voor een kunstenaar te zijn, je bent het."

DIE ENE BORREMANS

De kunstenaar op zijn zolderkamer is een mooie mythe, maar totaal voorbijgestreefd, vindt ook Marie-Paule De Vil. "Vandaag moet een kunstenaar ook sociaal en zakelijk meekunnen. Een verzamelaar die je werk koopt, wil al eens op bezoek naar het atelier van de kunstenaar, wil met hem of haar iets gaan eten. Het is geven en nemen, want verzamelaars zijn vandaag erg belangrijk geworden. Privécollecties zijn zo kwalitatief dat musea er vaak plaats voor vrijmaken. Zij moeten soms een budget van vijf jaar bij elkaar hoesten om één Borremans te kopen, terwijl België genoeg verzamelaars telt die zo'n Borremans >

Sofie Muller, kunstenaar

"Hoe intens en waardevol je werk ook is, je moet er afstand van kunnen nemen"

Boven: 'Elza' van Sofie Muller. Onder: Yasmine Geukens en Marie-Paule De Vil, gedreven galeriehouders.

wél vlot kunnen binnenhalen. Ze organiseren onderling feestjes en diners en tippen elkaar over nieuw talent. De hele context moet kloppen. Soms is het puur een kwestie van het juiste werk op het juiste moment."

VERZAMELEN, JA. VERKOPEN, NOOIT

Peter Vereecke, zelf verwoed verzamelaar, geeft toe dat beginnende kunstenaars voor een stuk leven bij de gratie van privé-investeerders. "Al vind ik dat geen goede evolutie. Een tiental steenrijke mecenassen kunnen mensen maken of kraken. Zelf ben ik een einzelgänger en koop ik enkel kunstwerken die ik zelf mooi vind, of ze nu goed in de markt liggen of niet. Ik ben bijvoorbeeld pas onlangs geboeid geraakt door fotografie. Als ik 16 jaar geleden kunstfoto's had gekocht, had ik er veel minder voor betaald, maar toen deed

Marie-Paule De Vil, galeriehoudster

"Te snel willen gaan, maakt alles kapot. Investeer in opbouwen, zoek je eigen stijl"

het me nog niets." Zijn eerste twee werken vroeg hij als huwelijkscadeau, tot ontsteltenis van zijn schoonouders die de Cobra-stijl niet meteen konden pruimen. Intussen heeft hij 40 werken en verbouwde hij een huis om die de nodige ruimte te kunnen geven. Er zitten grote namen bij, maar daar draait het voor hem niet om. "Ik koop alleen met mijn hart en daarom is een schilderij van € 2.000 me evenveel waard als een beeld van € 20.000. Ik moet een klik hebben met het werk, niet met de naam die erachter zit. Beurzen afschuimen en kunst ontdekken is pure ontspanning voor mij. Als ik een goedkoop stuk koop dat later tien keer zijn prijs waard blijkt, geeft dat me wel een kick, maar verkopen doe ik nooit."

BUIKGEVOEL BOVEN BIG MONEY

Het pad naar succes is grillig voor een kunstenaar, beseft Peter Vereecke. En dus kun je als getalenteerd starter maar beter een beetje aan carrièreplanning doen. "Wie een slechte galerie heeft, staat nergens. En eenmaal een topgalerie

of verzamelaar je in het oog krijgt, is je weg al half geplaveid. Ook prijzen kunnen helpen, al stel ik me daar ook wel eens vragen bij. De jury is niet altijd even onbevooroordeeld en het hangt er ook van af waar je wordt getoond. In landen zoals China en Rusland rijven rijke zakenlui in een handomdraai topwerken binnen voor enkele honderdduizenden euro's. Maar wat heeft dat nog met kunst te maken? Zelf hou ik meer van het buikgevoel. Ooit zag ik een beeld van Sofie Muller tijdens een expo in Brussel en ik krijg nog altijd kippenvel als ik eraan terugdenk. En nu ik werk van haar in huis heb, merkt iedereen het op, van de loodgieter tot de kunstkenner."

Peter Vereecke is niet de enige verzamelaar die de kunstenaars opmerkte. En dat is fundamenteel voor Mullers carrière, zegt haar galerist **Yasmine Geukens**. "Natuurlijk moet je wel eerst de kans hebben om gezien te worden. Sofie Muller is bij ons terechtgekomen omdat we een beeldje van haar hadden gezien bij een kleine vzw in Lier en we meteen meer over haar wilden weten. Ze gaf toen nog les en was net zwanger. Die interesse was een break in haar oeuvre. We voelden dat we haar tijd moesten geven om de nieuwe dingen die in haar hoofd zaten, uit te bouwen. Haar eerste expo bij ons was meteen heel gedurfd. Er stond een hokje met witte keramische tegels met woekerende tepels, en uit een bidet in het midden spoot bloed dat langs alle kanten tegen die tepels spatte. Het werk ging over het vrouwelijke dat de overhand aan het nemen is in de natuur. Het was zo nieuw dat er meteen massaal over haar gesproken werd door pers en publiek."

AUTHENTIEK GAAT LANGER MEE

Stap twee na zo'n succesvolle binnenkomer, is opgemerkt worden door het grote publiek op beurzen. En dus maakten de dames Geukens & De Vil daar werk van. Als dat goed loopt, lonkt ook het buitenland. Maar, waarschuwen ze meteen: "Te snel willen gaan, maakt alles kapot. Als je Sofie Muller zou pushen om elk idee meteen uit te werken en ze er zelf niet meer achter kan staan, kan ze het binnen de kortste keren niet meer aan", zegt Yasmine Geukens. Sofie Muller heeft momenteel een eerste belangrijke tentoonstelling in de buurt van Parijs en dat is een eerste springplank, maar er is nog veel werk aan de winkel. Nu komt het erop aan de juiste keuzes te maken. "Als je een goede kunstenaar voorstelt op een matige of te commerciële beurs, komt dat je carrière niet ten goede. En je mag ook niet te snel verkopen. Zo heb je misschien op korte termijn een beetje geld, maar je kunt beter eerst iets opbouwen en

'Cabinet' van Sofie Muller.

**Ingrid Segers,
kunstliefhebber**

“Mijn hart begint sneller te slaan als ik ernaar kijk”

een eigen stijl zoeken. Er zijn schilders die vragen welke kleuren er goed in de markt liggen en die hun volgende werk dan op die manier schilderen, maar als je zo denkt, is het snel afgelopen. Enkel wie authentiek is, kan het ver schoppen”, zegt Marie-Paule De Vil.

VAN KEUZE NAAR VERSLAVING

En hoe ziet de kunstenaar dat zelf? We zoeken **Sofie Muller** op in haar atelier in Gent. Op een oud schoolbord staan allerlei ideeën geschreven. Die worden uitgewerkt boven, op oude schoolbankjes. Maar in de winter werkt ze beneden, waar geboetseerde hoofdjes, gebruiksvoorwerpen en souvenirs samengebracht worden in een soort rariteitenkabinet. Centraal staan twee sculpturen in embryonaal stadium: een meisje dat op haar armen leunt en een jongen die met zijn jas opgehangen is aan een kapstok. Later zullen ze nog in brons gegoten worden en gepatineerd, nu worden ze met engelengeduld in de vorm gekneet. “Ik stel graag figuren voor in ongemakkelijke situaties. De kracht van mijn beelden is dat ze niet enkel fysiek aanwezig zijn, maar dat ze ook diepmenselijke gevoelens uitdrukken en de toeschouwer uitnodigen daar in mee te gaan. Ook mijn tekeningen gaan over identiteit en kwetsbaarheid. Zo heb ik werken die met bloed gemaakt zijn, of die enkel uit rook bestaan.”

Als dochter van antiquairs groeide Sofie Muller op tussen schoonheid en kunst. Vanaf haar 21ste ging ze lesgeven aan de Sint-Lucas Academie. “Lesgeven is een van de weinige jobs die combi-neerbaar zijn met een kunstenaarscarrière. Sinds ik vier jaar geleden loopbaanonderbreking nam, is alles in een stroomversnelling geraakt. Kunst was vroeger een keuze, nu is het een verslaving. Dat ik er ook van moet leven, geeft een dubbel gevoel. Werken in het atelier is zo intens, je steekt

er zoveel tijd en emotie in, terwijl je werk op een beurs plots koopwaar wordt. Het hangt naast andere dingen en wordt uit de context gerukt. Maar dat heb ik thuis wel geleerd in de antiekzaak, hoe mooi en waardevol dingen ook zijn, ik kan er afstand van doen.”

Zelf met een portfolio onder de arm naar een galerie stappen had ze niet gedurfd, maar ze is wel blij dat ze werd ontdekt. Haar ambitie wordt er door aangescherpt. “Ik hoop nog vele stappen te mogen zetten, zoals aanwezig zijn op internationale evenementen. De appreciatie van een kunstminnend publiek geeft een enorme boost.” Wat een kunstenaar volgens haar nodig heeft om door te breken? “Een creatieve geest, ambitie, perfecte timing en een dosis geluk. Naast kunstenaar moet je ook een beetje manager zijn. Als je je talent vijf of zes jaar links laat liggen, is het heel moeilijk de draad weer op te pikken en verder te groeien. Dus kun je maar beter meteen op zoek gaan naar je eigen stem.”

Meer info: www.sofiemuller.be en

www.geukensdevil.com ■

BETAALBARE KUNST VAN JONG TALENT

De **Affordable Art Fair** strijkt van 25 tot 28 februari 2011 voor de 3de keer neer in Tour & Taxis. Enkele dagen relaxed flaneren tussen hedendaagse kunstwerken die maximum € 5.000 kosten en zo de toppers van morgen ontdekken, dat is het concept van deze laagdrempelige kunstbeurs. 90 internationale galerieën zetten hun poulains 4 dagen lang in de spotlights in de hoop dat ze verder door hun schaal breken en mooi groot worden. Maar ook tien piepjonge kulkens mogen hun kans wagen bij het grote publiek, onder de noemer **Young Talents 2011**. Een kans voor liefhebbers en verzamelaars met een neus voor talent. www.affordableartfair.be

Meer lezen?

Arty-farty, Emily Gordts, uitgeverij Thomas Rap.

